

SÜMEGE ÉS VIDÉKE

A Magyarországi Szocialista Párt sümegi szervezetének hivatalos lapja.

Megjelenik minden vasárnap.	Előfizetési árak: Épész évre 14 K, félévre 7 K, negyedévre 3 K 50 f. — Egyes szám ára 30 fillér.	Hirdetések egység szerint A nyílt tér sora 2 korona.
--------------------------------	--	---

A diktatura nem tűr kritikát!
Törvényeit és rendelkezéseit
csak tudomásul venni lehet!

Szent erőszak!

Az történt itt, hogy a mostani kormányzó szervnek, a proletáriátusnak kiküldött szónokát szóhoz sem engedték jutni, kötelek ígértek neki és az intézőbizottság által összehívott népgyűlést lehetetlenné tették. Más szóval: nyíltan demonstráltak, hogy a pesti kormányt kutyába sem veszik, rendeleteit nem acceptálják s van bátorságuk ezt az akaratukat nyíltan a kormány tudomására hozni, hiszen világos, hogy az elkergetett szónok beszámol Pesten a látottakról. Ez történt itt vasárnap délután.

Ebből önként adódik, hogy itt a kormányzati rendszerrel nincsenek megelégedve, a kormány hivatalnokait csak megtürik maguk között és minden esetben minden eszközzel azon vannak, hogy ezek lehetlenné tételével ismét a grófok és püspökök országát építsék fel.

Ez azonban ellenforradalom és az intézőbizottság nagyobb karhatalom hi-

ányában — hogy személyes biztonságát és a diktatura megmaradását biztosítsa — kénytelen terrorhoz nyulni, kénytelen Sümegre fegyveres csapatot hozatni s az amugy is lehetetlen élelmezési viszonyokat még nehezebbé tenni, kénytelen alvó embereket ágyukból kiráncigálni, ezeket — meghunyászkodott, de sunyi és alattomos bitangokat — éjnek idején vallatni, kényszeríteni s azután Eggerszegrre küldeni és Sümeg nyugalmaát így biztosítani, mert ez a legkevesebb, amit a diktatura megkövetel.

És ez terror. De mikor tagadtuk mi, hogy ezt a terrort, ezt a szent erőszakot nem használjuk fel, ha létünk fenyegetettnek és bizonytalannak látszik? Mikor egyeztünk mi bele, hogy egynéhány háborún meggazdagodott kiscgazda, nyomorult sertéske-reskedő, egy-két megvesztegetett senki vitatkozhassék velünk? Szervezettségünk, erőnk, ágyuink, gépfegyvereink tudatában mikor mondtunk mi le parancsoló és rendelkező jogunkról? És mikor türte azt valamilyen uralmon lévő osztály, hogy a szemelattára dolgozzanak a letörésén?

Hát nem, ezerszer is nem! nyomorult gazemberek, kis ellenforradal-

márok, alázatos képű Rózsa Sándorok! Ha ráme gyünk mind — akkor sem! És ha a mi keztyüs kezünk, a mi jóakaratumk nem kellett és ha azt, hogy mi a diktaturát a helyi viszonyoknak megfelelően gyakoroltuk, ha azt, hogy mi eddig nem akartunk katonaságot hozni Sümeg nyakára, ti a „gyengeségünknek” tudtátok be és ha szembe szálltatok velünk, ránk törtetek és kötéllal fenyegettek, ha ez a hála azért, mert a Tanácskormány meghagyta a kiscgazda házáat, földjét, lovát, ökrét, s az adóját is elengedte, — ám lássátok a következményeket, ismerjétek meg a proletárdiktaturát, vállaljátok el annak minden szigorát, minden keservét viseljétek. Jöjjön a terror, a szent terror, a keserű pilula!

De magatokra vessetek, mikor a pilulát lenyelitek és ordítva verjétek melleteket: mea culpa, mea maxima culpa! Mert mi — szegény, jó, szóvalan sümegiek — mi a felelősséget az elkövetkezendőkért nem vállaljuk!

Tömörüljetez szakszervezetekbe,
mert enélkül a proletárállam
kisemmizettjei vagytok!

Milyen óra volt?

Neked, drága.

Jaj, milyen óra volt az, lássa,
Mely összehajtott így bennünket:
Boldogságra — vagy pusztulásra?

Templomos jó, dus fohászokkal
Jaj, áldjuk e majd azt az órát?
Vagy átkozzuk nehéz átkokkal?

Ezer virág fakad nyomába?
Vagy ezer könnyet sirunk érte?
Mindegy most már — minden hiába!

Németh Böske.

Béke velünk!

(n. b.) Komoly idők komoly szavával
szólunk hozzátok, Emberek! Ne essék félre-
értés közöttünk, ne essék semmi kár eho!
senkiben.

Vegyétek elő józan, megfontoló eszete-
ket, gondolkozzatok világosan és értsétek
meg, amit mondunk:

Ez az idő nem alkalmas komédiázásokra;
ez az idő nem a régi, pityókás, piros- vagy
zöld-tollas, virtuskodó, kortesnótákat kurjon-
gató, követválasztások ideje. Nem! — ez a
mostani idő több ennél. Halálosan komoly és

nagy, nehéz idő: a lét vagy nemlét kérdése.
Hogy mi lesz rá a felelet, az egyelőre még
a Jövő titka; s ez a jövő a meg nem szá-
lott területeken lakó magyarok kezében, a
kezeikben van letéve. Vigyázzunk, vigyáz-
zunk, nehogy egyellen elhibázott mozdulattal
fejünkre idézzék a Végzetet.

Emberek! Józan, meggondolt, munkás-
kezü Emberek! Végezzétek a rátok eső dol-
gokat: higgadtan, kitartással és békességgel.
Ne engedjétek magatokat elragadtatni a Söté-
tesség szenvedélyétől; nyissátok ki szeméitek
és lássátok; lássátok meg, milyen végtelen
határok nyílnak meg előttetek a mával; hall-
játok meg az emberi igazságokat, melyek a
ti igaz életeteket vannak hivatva megalapozni.
Ne forduljatok el a fénytől, ne rejtőzzetek a
rég eldöntétek mélyre ásott vermeibe boto-
rul és konokul, hanem jöjjetek elő, ki a tiszta,
szabad levegőre!

Emberek! A békességtek — a mindenki
békessége; a bántódástok — mindenki bántó-
dása, — ámdé: a dac, a gyűlölet, a harag,
melyek ezt kihívják, mégis a ti lelkiismeret-
eteket terheli egyedül. Vigyázzatok, vigyáz-
zatok, óva intünk benneteket; kerüljétek min-
den heves és meggondolatlan mozzanatot,
mert rettenetes volna úszköt dobni a saját
fedeletekre — saját magatok vesztéire törni.
Hisz megfogyott már ez a szerencsétlen nem-
zet a háború szörnyű éveiben, elvesztett any-
zeit, hogy hosszú évtizedek sem bírják pó-
tolni a sok föld alá hervadt fiatal életet;
kevesen maradtunk, kétségbeesítő kevesen —

s ez a szép, végzetes fajta, most meggondo-
latlan könnyelműséggel és nem érteessel, vagy
félrevezetetten — a saját véréát inná?! —
Nem lehet az, Emberek!

A mi népünk józanságára, világosan
gondolkozó eszére apellálunk; arra az észre,
mely soha nem engedte, hogy ezek az em-
berek nemtelen, aljas dolgokra ragadtassék
magukat; arra az észre, mely mindig meg-
tudta nekik mutatni a helyes irányt, melyen
haladniok kell, arra az észre, mely belátást
parancsolt nekik mindig, minden körülmények
között. Mi hisszük, sőt biztosra vesszük, hogy
ebben a gondolatunkban nem fogunk csal-
lódni. Mert ez a csalódás rettentő volna min-
denképpen: mert ez a Sötétség óriási harca
lesz a Világossággal. S amikor két ilyen
szörnyű ellentétből van szó s amikor két
ilyen kolosszális méretű dolog összeütközik,
ott megindul a föld, ott szakad az ég, meg-
nyílik a pokol minden rémsége — és nincs
pardon az emberéletnek, mindaddig, amíg a
Sötétség végképpen legyőzve nem hever s a
Világosság diadalmas fény sugarai szétárad-
nak az egész világ felett.

Emberek! Nézzetek fel, lássátok; esz-
méljétek magatokra: halljátok; ha láttok:
látjátok az Életet, ha figyeltek: halljátok az
Élet millióféle szavát, zenéjét, hangját; — de
ha mindezek elől elzárkóztok konokul, —
elvesztetek!

Béke velünk!

Külpolitika.

A jegyzékvtáltás.

A rettegett és fölényes antant jegyzéket — 8—10 hónappal ezelőtt erélyes ultimátumnak nevezhető üzenetet — küldött a pesti magyar kormánynak, amelyet a csehek és románok elleni hadműveletek azonnali beszüntetésére szólít fel, mert ellenkező esetben a legszélsőbb rendszabályokhoz nyúl. A továbbiak folyamán kifejti a jegyzék, hogy nem érti a magyarok eljárását, hiszen a csehek és románok nem bántottak bennünket és amikor ők békében kívánnak lenni velünk, „heves és indokolatlan” támadásainkkal mi kiüzzük őket országunkból, — épen most — amikor már Versaillesben Szovjetmagyarország követeinek meghívásáról tárgyalnak. Ez a jegyzék. Meg kell valának, hogy meg vagyunk lepve, tétován állunk és alig merünk hinni a világforradalom ilyen hétmérföldes tempójának, az Antant kapitalizmus ilyen korai behódolásának. Mert ki az a szerencsétlen laikus, aki ezt az „ultimátumot” komolyan veszi, mikor az antant szerényen úgy tesz, mintha a csehek és románok országrablásáról, katonai egységnyek áthágásáról mitsem tudna? (Nota bene: a cseheket Piccione olasz, a románokat egy francia tábornok vezeti!) Vagy hol az a kishitű ellenforradalmár, aki megriad az erélyes hangra, mikor ugyanaz a Versailles tárgyalma követeink meghívásáról, amelyik legfőbb céljának a bolsevizmus kiirtását tekintette, az odesszai, archangelszki expedíciókat örült összegeken megszervezte, Grigoriev, Judenic és Kolcsak tábornokok ellenforradalmi bandáit pénzeli és — least no least — a cseh, szerb, román hordákat mozgósította ellenünk, iparilag és gazdaságilag blokádtal tart bennünket, akik — emlékezzetek csak —: Vix urat és társait, a győzelmes Antant megszemélyesítőit Budapeststről kirúgtuk? Hát nem furcsa ez? A jegyzékre több szót nem is vesztegetünk, csupán csak annyit jegyzünk meg, hogy Lloyd George egyszer — még a háború alatt — így nyilatkozott Németországról: „Nem avatkozunk Németország belügyeibe, mert minden népek olyan kormánya van, amilyent megérdemel.” — Erősen hisszük, hogy a nyugati sztrájkok megint eszébe juttatták az angol „munkászvezérnek” ezt a régi gondolatát.

A válaszuk elegáns és biztos volt: örömmel küldjük el megbízottainkat, tárgyalunk és nem akarunk bántani senkit; bennünket támadtak meg, mi csak ellentámadással védekeztünk és védekezünk addig, amíg a csehek-románok-szerbek a november 13-iki katonai egyezményben megállapított vonalra vissza nem vonulnak. (Ez az egyezmény csak vékony, határmenti sávok megszállását engedélyezi!)

Ehhez képest vöröseink szünet nélkül folytatják az északi országrész megtisztítását és az e heti hivatalos jelentések alapján megállapítható, hogy csapataink a cseheket immár a Komárom, Érsekújvár, (ezt nyilván újra feladtuk) Besztercebánya, Dobsina, Lőcse, Ólubló vonalra vetették vissza; innen kezdve a régi országhatárunkon állunk körülbelül Vereckéig, mert a csehek és románok a fronttörés következtében Sáros, Zemplén megyéket teljesen, Ung megyét pedig részben kiürítették. Említésre méltó a 12-iki szolnoki román átkelési kísérlet, amelyet megfúrtunk.

Mindezeknek szerves kiegészítője, sőt előidézője a nyugati ipari proletáriátus magatartása. Ez a proletáriátus ma már diktál és halotti torral fenyegeti a versaillesi kapitalista majálist, mikor Párisban, Brüsszelben, Olaszországban, Angliában, Bécsben és — elsősorban — Csehországban félmiliónszámra tüntet, véres összeütközéseket teremt, tiltakozik a szovjetállamok megtámadása és blokádjá ellen s európai sztrájkra készül. Ilyen események magyarázzák meg az antantnak hozzánk intézett „keserű” szöveg jegyzékét, a békekonferencia félreismerhetetlen irányváltozását, valamint a nyugati lapok hangját is. Az olasz „Avanti

proletárdiktaturát követel, az angol „Times” a németekkel való rögtöni szóbeli tárgyalást sürgeti, a francia lapok pedig meg sem jelennek a sztrájkok miatt. — És ezalatt az orosz-ukrán vörös csapatok átlépték a régi román határt.

Aki a fehérpénzt el nem fogadja, forradalmi törvénszék elé kerül!

A földmivelésügyi népbiztos Sümegen.

A falu és város csereforgalmának szabályozása. — A püspöki rezidenciát Sümegnek, a várréti káposztás kertet Sümeg proletárjainak adta a Kormányzótanács.

Ragyogó, napsütéses júniusi idő várta Sümegen a földmivelésügyi népbiztos és a népbiztoság többi kiküldöttjeit s ahogy az egyszerű, szürkeruhás, mosolygós emberek harmasával-négyesével megszorultak a fogatokon és ahogy disztelenül, pompa nélkül, pusztán csak a mi szeretetünk és lelkesedésünk virágai közt rohogtak be Sümegre: önkéntelenül is az őskor kikent-kifent, diszmagyaros mágnásbiztosa jutott eszünkbe, a „kegyelmes úr”, akit, ha ezeresztendőben egyszer Sümegre is elméltőztattott fáradni, — mozsárgyú, diadalkapu, fehérruhás proletárgyerekek sorfala, virágcsokrok és izzó szemű, égő arcú asszonyok vártak, csupa ringy-rongy cafrang, a talpnyalásnak és gyáva meghunyászkodásnak olyan jelei, amelyre csak a komplikált idegrendszerű, „lovagi” kékvérfafta képes. Nem kértek ezek ünnepeket, nem féltelentei kreteinek, hiú üresfejűek ők — tanítók ezek, emberek, olyanok, mint én, vagy más, akik eljönnek, hogy a felvilágosító szó erejével hassanak a nem tudókra, hogy buzdítsanak, hogy ígérjenek, hogy adjanak a szűkölködőknek — nem kell proletárnak négylovas hintó meg tömjénfüst, és nem kell derékfőre megalázkodás sem.

A városház-téri gyűlésen igen szép számú tömeg fogadta a kiküldötteket, akik közül Hamburger Sándor elvtárs lépett először az erkélyre, hogy néhány markáns szóval bebizonyítsa a város és falu egymásrataltságot, az ipar és gazdaság összetartozóságát, a csereakció szükségességét, mert amiként bizonyos, hogy táplálék híján elsorvad a város, éppen úgy lesz betegség áldozata a falu, ha cipőhöz, ruhához nem jut. Bejeleni tehát, hogy Budapest ehez hasonló gyufát, só, petróleumot, cipőt, ruhát és más iparcikkeket küld a falunak, de ennek fejében elvárja, hogy a falu amúgy is nélkülözhető föltsiegeivel csere útján segítsen a főváros inséges helyzetén. (A csereáru már Sümegre is érkezett, de erről más helyen számolunk be.) A csereforgalom technikai megoldása egy élelmiszerátvevő és egy iparcikkelosztó állomás, ahol kizárólag fehérpénzen vásárolhat a közönség, mert a kormány dokumentálni kívánja, hogy a fehérpénz vásárló ereje éppen olyan, mint a kékpénzé, sőt jobb.

Utána Gyalog elvtárs beszélt és a mult bünei mellett világos, szabatos és zamatos nyelven felsorakoztatta azokat az előnyöket, amelyeket a proletárállam nyújt a föld megdolgözőknak.

Hamburger népbiztos volt az utolsó szónok és a nép feszült figyelemmel szivta be söltéség elosztó szavait. Beszéde elején a magyar proletáriátus nagy harcáról szólt és rámutatott arra, hogy ez a háború szent, mert nem a régi, urak kényéért élettől dolgozó és fizető barmok tusája ez, hanem a megélhetésünk, a létünk, a jövőnkért való harc, mindnyajunkért, a kerek világ minden elnyomottjainak felszabadításáért folyó háború ez. Szónok megemlíti a vörösek nagyszerű

fegyvertényeit, Kassa, Miskolc, Ujhely, Eperjes visszavételét, amelynek eredménye, hogy:

„a megriadt cseh és román hordák eszeveszetteen menekülnek és holnap talán Komárom, Pozsony kerül a kezükre és holnapután talán Bécs ellen vonul a proletáriátus serege, mert mi nem ismerünk területj határokat, a mi országunk az egész világ, a mi testvérünk minden elnyomott osztrák, oláh, szerb proletár, hisz nem hagyhatjuk szolgaságban azért, mert a határainkon póznákat vertek le valaha.”

Éles szavakkal kel ki azután a mellve-regető, kardcsörtető „hazafiak”, a grófok, bárók, mágnások ellen, akik most maguk vezetik ellenünk a kapitalizmus fizetett, elkábitott és kényszerített proletárjait. Mi felvettük a harcot, mert a létünkön van szó és kijelenthetjük: utolsó csepp vértünkig kitarunk hitünk mellett, annak tehát élszánt embernek kell lennie, aki velünk szembe száll, mert irgalmat nem ismerünk.

Majd a kék és fehérpénz közti különbségről szól és kifejti, hogy bármilyen pénznek csak akkor van értéke, ha vásárolhatunk rajta valamit. Ettől függetlenül azonban a fehérpénznek annyi arany, ezüst fedezete és fedezetül szolgáló annyi kastély, bánya, földbirtok és vasútja van, hogy a Tanácsköztársaság pénze a legjobb a földön. 2—3 hét múlva ki is adják az új arany és ezüst pénzt, amelyek fennen fogják hirdetni az állam ropant gazdagságát.

Ezután a nyugati sztrájkokról és az antant jegyzékéről szól, amelyek kézzelfogható bizonyítékai annak, hogy a Tanácsköztársaság ügye rendben van, majd óriási éljenzés és lelkesedés közöt jelent be, hogy a Forradalmi Kormányzótanács rendeletére a sümegi püspöki rezidenciát és várréti káposztás kertet Sümeg inséges proletárjainak adja, hogy ne legyen senki ebben a községben, aki valamiben is szűkölködik. Szól még a kiscgazdakról, a 100 holdon aluli birtokokról, a termelőeszközökről s beszédét a világforradalom és a proletáriátus éltetésével fejezi be.

A népbiztos beszéde után a budapesti vörös katonák az Internacionale és más forradalmi dalok éneklésével tették felelhetetlenné a népbiztosi látogatást.

Gyűlés után a kiscgazdák küldöttségét fogadta a népbiztos, majd értekezlet volt, amelyen a járás direktoriumaival közkeletű kérdéseket, gazdasági ügyeket beszélt meg s utána azonnal Tapolcára indult az agilis, komoly, dolgozó és felvilágosító proletár.

A kapitalizmus végvonaglása.

A világgazdaság jelenségeinek figyelemmel kísérése talán még a politikai viszonyoknál is tisztábban mutatja: milyen példátlan és megoldhatatlan válságba került az egész föld végvonaglásban levő társadalmi rendje. Nincs különbség győztes és legyőzött között: Anglia burzsoáziáját épügy megreszkettetik időközki, nagy gazdaságpolitikai sztrájkok, mint a német Ruhr-vidéket; a burzsoa erejére oly gögös Franciaország éppen olyan keservesen panaszkodik a valuta leromlása miatt, mint a bizonytalan strukturájú bojár uralommal vezetett Románia; Ausztria, melynek felszocialista kormánya olyan furfangosan ápolja a

husosfazék kedvéért az antant barátságát, éppen úgy áll az állami csőd előtt, mint az antant kedvence, Csehország.

Mig az egész európai polgári sajtó kritikátlanul ismétli, hogy a szocialista termelési rend Oroszországban tönkre tette a produkciót, azalatt a »szolid európai tőkés termelés« hihetetlen arányokban romlik. A német lokomotív gyártás eddig úgy visszafelé ment, mint az angol szénbányászat. Az óriási különbség az, hogy míg a forradalomnak, fegyveres küzdelemnek elkerülhetetlen zavarai után, az orosz szovjet fáradhatatlan céltudatossággal dolgozott a produkció megjavításán — és ez valóban állandóan javul — addig a tőkés országok gazdasága rohamosan pusztul és mindig új válságok rázzák meg. S elég különböző »szocializálási« terveket megnevezni, főként Németországban és Ausztriában, hogy ki-ki megállapíthassa: mennyire nem tudja már a gazdasági világ sem: mit cselekszik.

S ennek, a céltudatos kizsákmányolásra alig képes és a szocialista társadalmi rend nélkül teljesen komolytalan rendszernek célja világos. Ugy tenni, mint a kapitalizmus: adni valamiképp a dolgozóknak, lényegében azonban változatlanul fenntartani régi állapotokat. Így kényszerülnek az összes európai államok — nemcsak a termelésben, de az elosztásban, kereskedelemben, nemzetközi forgalomban is — önmaguknak ellentmondó hibrid intézkedésekre.

Lézülő termelés, kapkodó intézkedések, ragályos betegségeként terjedő államcsőd a szimptomái az általános agoniának és az európai, sőt világkatasztrófából csak egy reál-gazdaságpolitikai kivezető út van: a magántulajdon megszüntetésén alapuló szocialista termelési rend.

A mezőgazdasági műszaki szolgálat reformja.

A Földművelésügyi Népbiztosság a mezőgazdasági műszaki szolgálatot az új termelési rendnek megfelelően és a többtermelés mielőbbi megvalósítása érdekében egészen új alapokra fekteti. Ezért mezőgazdasági ügyosztályt szervezett, mely központja és irányítója lesz az egész országban kitépitendő mezőgazdasági műszaki szolgálatnak.

Az ügyosztály három csoportra oszlik. Az első a mezőgazdasági építészeti csoport. Ennek feladata lesz a mezőgazdasági életben szükséges építkezések egységes megtervezése és végrehajtása. Gazdasági munkaházakat, istállókat, csűröket, magtárakat, trágyatelepeket, baromfiókat, kertészeti berendezéseket fognak építeni egységesen kidolgozott tervek szerint, amelyek két főcél, a szocialis cél és a racionális termelés célját fogják az egész vonalon szem előtt tartani. Az építkezést mindenkor az alakítandó Országos Építési Tanács fogja irányítani, az építőanyagot pedig a már működő építőanyag-hivatal utalja ki.

A második a mezőgazdasági gépészeti csoport. Ennek a csoportnak a feladata lesz, hogy a Földművelésügyi Népbiztosságnak a mezőgazdasági gépeknek intenzív használatára vonatkozó törekvéseit műszakilag végrehajtsa, a mezőgazdasági gépeket, elsősorban a szántógépeket és talajművelési gépeket beszeresse és üzembe állítsa, s az üzemek zavartalan működését biztosítsa.

A harmadik a talajjavítási csoport. Ennek a csoportnak igen fontos feladatára van. Ennek lesz a hivatása, hogy mindazokat a műszaki munkákat megterveze és keresztülvigye, amelyek a talaj termőképességének és erejének fokozását, az eddig elhanyagolt területeknek a termelés számára való hasznosítását célozzák. Ennek a csoportnak a műszaki erőire vár a célkitűzéseknek megfelelően az a feladat, hogy a vízlecsapolások, öntözőművek többi tervét egységesen megkonstruálja és megvalósítsa.

A vázolt nagy tervek sikeres keresztülvitele azonban önként értendően csak akkor biztosítható, ha a mezőgazdasági műszaki szolgálatnak ez a fővárosi központja kint az ország minden részében megfelelő műszaki hálózattal rendelkezik. Ez egyfelől garanciája lehet annak, hogy a központból kisugárzó egységes terveket valóban egyöntetűen és a központi irányítás szellemének megfelelően hajlják végre, másfelől pedig feltehető a vidéken az adott viszonyok megismerésével mindazokat a helyi szükségleteket és kívánalmakat, amelyek kielégítést igényelhetnek és így a központi igazgatás nagy terveit a helyi viszonyokkal abba a kívánatos összhangba tudja hozni, amely a többtermelés céljait a legintenzívebben mozdíthatja elő.

Ennek a nagy, országos mezőgazdasági szolgálatnak sikeres megoldása érdekében a Földművelésügyi Népbiztosság az Alkalmazott Mérnökök Országos Szövetségéből bizottságot küldött ki a javaslatok kidolgozására. A bizottság most foglalkozik a műszaki szolgálat kiegészítésének terveivel.

Nem nézzük: ki volt tegnap szocialista, csak azt nézzük: miért lett ma azzá!

Párt és Szakszervezeti ügyek.

A Földmunkások sümegi csoportja vasárnap délután fél 2 órakor a pártihelyiségben gyűlést tart. Téma: Ruhakiosztás.

A háztartási alkalmazottak gyűlése. A háztartási alkalmazottak 10-iki gyűlésén Kelemen elvtárs világos, szabatos előadásban mutatótt rá a háztartási alkalmazottak helyzetére az új társadalomban, kifejtette a munka szükségességét és szigorúan megjelölte azt a magatartást, amelyet a háztartási alkalmazottnak kenyeradójával és a proletárállammal szemben tanúsítania kell. A gyűlésen szépszámú hallgatóság vett részt.

Felhívás. Azok a kisgazdák és földmunkások, akik a szakszervezetbe még be nem iratkoztak, vasárnap délelőtt a Korona szállodában beiratkozhatnak.

Felhívás!

A Magyar Tanácskörtársaság Földművelésügyi Népbiztosságának borászati megbízottja felhívja a sümegi járási direktórium területén lakó összes borkereskedők, vendéglősök, kávéosok, kereskedők, az összes bortermelők és bortulajdonosokat, hogy palack-borait és pezsgőjüket 75 literen felül és a pincékben levő összes boraikat 5 hl-en felül ugyiszintén üres hordókat (ászkok és szállításra képes) 8 napon belül azon munkástanácsnál, ahol boraik fekszenek, okvetlenül bejelentsek, tekintet nélkül arra, hogy ezt már előzőleg bejelentették e vagy sem.

A bor átvételét a munkástanácsok publikálni fogják és elszállításuk előtt a kisgazdának és termelőnek a bor árát készpénzben kifizetik.

A bejelentések hitelessége ellenőriztetik és a rosszakaratu megtevésztések szigorúan büntetettek.

A Földm. Népbiztosság nevében:

Trenk

borászati megbízott.

Lapzárta előtt.

A négyes-tanács Kun Béla kormányáról.

A M. T. I. jelenti:

(New-Yorki távirat.) Az »Internationale News Service« tudósítója szerdai kelettel jelenti Párisból: a négyes tanács állandóan a magyar helyzet fejleményeivel foglalkozik, de mialatt a cseh-tót állam területi igényeit tárgyalja és azon követelésekkel foglalkozik, amelyek Magyarországot közvetlenül érintik, azalatt a magyar csapatok kiverik a cseh-tótokat a köztársaság területéről. A bonyodalom annak a következménye, hogy az Osztrák-Magyar birodalom feldarabolása folytán keletkezett államok érdekei egymással összeütköznek. Egy a a négyes-tanácsban elhangzott olyan híradó megjegyzésre, hogy hiba volt Kun Bélával alkudozásokat kezdeni, egyikük ezeket mondotta: »Kun Béla kormánya az egyetlen fennálló kormány Magyarországon és a helyzet teljesen különbözik az oroszországi helyzettől. A magyar szovjetkormány nem követte el azokat a rablásokat és gyilkolásokat, amelyeket az orosz, és a magyar szovjet bizonyos tekintetben a magánvagyon és a személyes szabadságot tiszteletben tartja.« A tudósító szerint ez ma Párisban az egyetlen hivatalos álláspont.

H I R E K.

Ellenforradalmi tüntetés Sümegen.

Panaszkodnak a gazdák, hogy a bőrtük mentseik.

A kisgazdák részéről — már a diktatura kikialtása óta — észlelhető ellenállás, a felekezeti uszítás és néhány elvakult izgató aknamunkája pünkösd-vasárnap délután Sümegen is nyílt színvallásra kényszerítette a kisgazdákat. Néhány nyomorult »szíros« gazda, egy-két vénhedt, nagyszájú boszorkány s még inkább tejeses szájú »legény« állt ki a piacra, hogy ellenforradalmi tendenciájú nyílt tüntetéssel adja tudtára a többinek, a vidéknek, hogy: új megváltó született, hogy nincs mitől félni, hogy jöjjenek, most már a sümegiek veszik kezükbe a világ sorsa irányítását. És a nagy aruhány miatt való elkeseredés álarcában — valójában azonban a marharekválás elleni tiltakozásképpen — a derek sümegi akarnokok már a délelőtti folyamán elvetették a kockát.

Délután a tettek mezejére is léptek. Rendben, tempósan fel is vonultak a direktórium által összehívott gyűlésre, — miután előbb a »létanián« kikérték a szentek pártfogását és csak arra vártak, hogy a kormány hivatalos képviselője szóra nyissa a száját. És, tényleg, alighogy Várad elvtárs beszélni kezdett: fűsikeltető lármá fogadta, fenyegető szavak, kötéli ígéretések hallatszottak, a helyzet kétséges volt, mire a Direktórium élesebb fejlemények elkerülése végett a népgyűlést feloszlatta. Így állván a dolog, az illetékes tényezők feladták előzőkeny és másrészt politikájukat, Sümegre a forradalmárok költségén karhatalmat, majd terrorcsapatot hozattak, akik a magukról meglepedezőket, még az éj folyamán összefogdosták, alaposan kivallatták és Zalaegerszegrre, a forradalmi törvényszék elé vitték. A felbújtó gazembereket, Abel sertéskereskedőt és Kovács Sándor kerület, sajnos ezideig nem sikerült elcsipni, mindkettőt országosan körözik. Sümegen különben teljes a rend és a nyugalom, a Direktórium a karhatalmi és terrorcsapatot is feleslegesnek találta, puszt

tán detektívek kiküldetését kérte, akik a netán zavarosban halászókat, alszociálistákat, raménykedőket és uszítókat idejekorán észrelelték. Sikertől is nekik egy rosvott múltú, többszörösen gyilkos, összekötő — ellenforradalmárt lefűlelniök, akinek tevékenykedése csaknem az egész Dunántúra terjed.

A kisgazdák ilyenformán alulmaradtak a tehetetlenségük tudatában, mellivergetés helyett megalkuvásra, sőt könyörgésre fogták a dolgot és Hamburger népbiztosnál Canosát jártak. A helybeli Direktórium egyébként — a mezőgazdasági munkálatokra való tekintettel s hogy a közrendet biztosítsa — már előzőleg interveniált Hamburgernél, úgy, hogy a népbiztos a kisgazdák küldöttségét jóakarattal fogadta s enyhe elbírálást ígért a sümegei „legényeknek”. Ekkor azonban a szelíd hang és a látható jóakarattal keserűséget váltott ki a gazdákból és a szónokuk nyíltan megvádolta a proletáriátust, mint amely kinulálzza a kisgazdaságot. A vádakra Gellért elvtárs igen élesen válaszolt és a népbiztos előtt hűen lefestette azt a magatartást, amelyet a gazdák éppen ottlevő korifeusai hónapok óta tanúsítanak. Gellért és utána Hamburger elvtárs különben szervezkedésre hívták fel a gazdákat, hangsúlyozván, hogy a proletárállamban csak a szervezett munkásnak lehet joga és igénye bármire is. A zalaegerszegi foglyok ügyében pedig — amint ezt Tapolcára kiküldött munkatársunk jelenti, a népbiztos úgy intézkedett, hogy amennyiben lehetséges, a renitenskedőket nagy kaució ellenében szabadon bocsássák.

Igy végződött a sümegei ellenforradalmosdi és mi nem győzünk eléggé csodálkozni a kisgazdák, akik a csabrendeki, alsólendvai, vasutas és más ellenforradalmak kimeneteléből nem okultak és nem látják, hogy minden aljas, felforgató kísérlet csak szennyviz-csepp a proletáréri óriási tengerében.

— **3 vagon csereáru érkezett.** A Hamburger népbiztos által megígért 3 vagon csereáru már meg is érkezett Sümege és tartalma: só, gyufa, cipőbőr, talpbőr, dohány, kocsikenőcs, petróleum és különféle textiláru. A vidéki lakosságot ezúton figyelmeztetjük a vásárlás lehetőségére, de hangsúlyozzuk, hogy árut csak élelmiszer: hús, tojás, zöldség, tejtermékek leadásával lehet kapni.

— **A marharekvirálás.** A járás kisgazdái 12-iki gyűlésükön végre belátták, hogy tovább huza-vonának helye nincs és a marharekvirálás ügyében megegyeztek. Úgy döntöttek, hogy a megkövetelt 40 drb. marhat beszolgáltatják és — a maximális árat közadakozás útján 20 koronára egészítve ki — a netán károsultat ily módon kárpótolják.

— **Hatósági étkezde a proletároknak.** Sümeg járási és községi direktóriumai elhatározta, hogy a község nehéz élelmiszeri viszonyaira való tekintettel, az ellátásra szoruló proletároknak hatósági étkezde felállítását engedélyezi. Az étkezde vezetősége a mai viszonyoknak megfelelő áron jó és tápláló ételek előállítására fekteti a főszerepet és szívesen lát minden dolgozó proletárt. Jelentkezni akarók tudakozódjanak naponta d. e. 10-től 12-ig a „Sümeg és Vidéke” szerkesztőségében (volt Fürst-iroda) Vidor elvtársnál.

— **Felülfizetések.** A Sümegei Sport Club f. hó 7-én tartott kabaréján és f. hó 9-én tartott football mérkőzésén felülfizettek: N. N. 50 K, Boldauf Géza 34 K, Dr. Gellért Samu, Gellért Károly, Fleischmann Dezső 25—25 K, Kovács László 15 K, Németh Jenő, N. N. 13—13 K, Stejer Adolf, Berger Vilmos, N. N., Fleischmann N., Lövinger József, Dankovics Mihály, Győre Ferenc, N. N., Nagy Mihály 10—10 K, Liszli Gyula, Pap Sándor 7—7 K, László Sándor 6 K, Klein Ignác, Strausz József, Liszli Károly, Pinterics Vince, Lövinger Rezső, Jug Sándor, Gold Albert, ifj. Jambor Miklós, ifj. Horváth János, Tóth János, Kell József, ifj. Kálmán Béla, Kovács Sándor, Radlóczy Lajos, Radlóczy József, László Sándor 5—5 K, Szijártó György 4 K, Dankovics Mihály, Ravasz József 3—3 K, Radlóczy Sándor, Horváth János, Steiner

István 2—2 K, Keszler József, Kovács Pál, Csizsár István 1—1 K. A felülfizetésekért ezúton mond hálás köszönetet a Sümegei Sport Club vezetőségére.

A **Földmunkások Szakszervezetének** f. hó 10-én megtartott műkedvelői előadásán felülfizettek: Tóth István pincér 60 K, Kelemen Gy., Dörnyey József, Gellért Károly, N. N. 25—25 K, Dr. Gross Vilmos 24 K, Kell József 15 K, Fleischmann Ödön Bpest, ifj. Sipo Ferenc, Molnár Ferenc, N. N., Tost Aurél, Kovács Teri, ifj. Kálmán Zsigmond 10—10 K, Kovács Zsigmond 9 K, Riger Jenő, 7 K, Kálmán Béla, Szánti Gábor, Gold Albi, Keller Jenő 5—5 K, Kovács István 4 K, László Sándor, Zsilliga Róza, Sipos Lajos, Varga Irén 3—3 K, Martos Róza, Csizsár Róza, Keszler Lajos 2—2 K. A felülfizetésekért ezúton mond hálás köszönetet Sipo Ferenc elnök.

Várkonyi gyermekek aláírással 300 K-nát küldtek a csabrendeki Közművelődési Tanács inéző bizottságának egy zongora alapra. A proletárkészség e nemes megnyilatkozásáért a „Várkonyi gyermekek”-ne kívül az alábbiakat illeti hála és dicséret: Dr. Lengyel, Preller Miklós, Kohn Vilmos, Schwartz Sándor, Kálmán Jenő, Novák Rezső, Tanai János, Grünbaum M., Grünbaum M., Lób Jenő, Szatmári János, Tóth Péter, Koch Sándor, Föld József, Heimer Ignác.

— **Van aprópénz.** A váltópénz rendszeres elosztása céljából az Osztrák-Magyar Bank váltópénzkészletét egyes pénzüzetetek rendelkezésére bocsájtották és az állampénztárnaknál való közvetlen felváltást beszűntették. Minden üzem igazoló levelet kap, amelylyel — hetenként egyszer — válthat annál a banknál, ahol a munkabereit folyósítják s ahol váltópénzszükségletét teljesen fedezni fogják. Azt hisszük, ezután bizonyára megszűnik az az aprópénzhiány, amelynek előidézésével lelketlen gazemberek suttyomban a proletárállam letörésén fáradoztak.

— **Az Isonzó hadsereg körletében elhalt katonai személyek hagyatéka.** A wien-i felszámoló hadügyminisztérium értesítése szerint a volt Isonzó hadsereg körletében elhalt katonai személyek hagyatéka ezidő szerint még nem adhatók ki, mert azok az olasz hadsereg hatalmi körletében fekszenek. Az értékek kiadása iránt az olasz fegyverszüneti bizottsággal tárgyalások vannak folyamatban. Egyben közöljük, hogy a pozsonyi kat kerületi parancsnoksághoz az 1918. év folyamán Pozsonyba beérkezett hagyatéki tárgyak, iratok és értékek kiadása érdekében az Entent csapatok parancsnokságával tárgyalásokat fognak megkezdeni.

— **A gyümölcsstermelés.** Közepesen jobb gyümölcsstermés várható. — Az ideai szakadatlanul kedvezőtlen időjárás következtében a gyümölcsstermés kisebbnek ígérkezik, mint amilyent néhány héttel ezelőtt várni lehetett. A virágzás vége felé uralkodó szeles és esős időjárásnál fogva a beporzás nem volt rendes, annak ellenére, hogy a virágzás dús volt. A tavalyinál kisebb termések még az is oka, hogy a tüzelő anyag hiánya folytán sok helyen egész sereg javatormókorban levő fát vágtak ki. — A gyümölcsstermés várható eredményét illetően a meg nem szállott és felszabadult területekről a következő értesítéseket kaptuk: a földieper, ribizke, pöszméte általában igen szépnek ígérkezik; málnából már kisebb mennyiség fog rendelkezésünkre állani, a cseresnye kisebb, de jó termést fog adni; a kajszin-barackból a közepesen gyengébb termést várunk, aminek oka a tavalyi nagy termés; jó termést hozhat az őszi barack, míg a szilva gyengébbnek ígérkezik; az alma és körtefák jóval biztatnak, de a diótermés a közepesen is gyengébb lesz.

Adjátok elő a kékpénzt, mert június 30-án túl nem használhatjátok!

Nyomatott Horvát Gábor gyorsajtóján Sümege.

KULTÚRA.

Műkedvelői előadás. A rigácsi ifjuság 1919 június hó 8-án és 9-én Polgár Gyula zárt helyiségében igen sikerült műkedvelői előadást rendezett. Színre került Gárdonyi Géza „A bor” című szindarabja. Az előadás egész menetéről csakis az elismerés hangján szólhatunk, különösen dicséretet érdemel Boda Béla rigácsi tanító, aki fáradhatatlan buzgalommal tanította be a szerepeket s akinek az érdeme, hogy a közönség ily művészi kiállításban láthatta a darabot. És amilyen volt a rendezés, olyan volt az előadás is. A szereplők egytől-egyig erejük javát adták, életet, elevenséget, pompás összejátékot mutattak és a közönséget bőven kárpótolták. A szindarab bemutatása előtt Haid Ferenc helybeli realiskolai tanító rövid előadásban ismertette Gárdonyi Géza életét s irodalmi munkásságát.

Kabaré. A Sümegei Sport Club mult szombat—esti kabaréjáról — mint minden proletár vállalkozásról — szeretettel és melegen akarnánk írni. Az elfogulatlan — okvetlenül — proletárszeretet hangja azonban ez: nem elég csak az anyagi érdeket szem előtt tartani — mert ilyen érdekeltségünk gyűjtőveken jobban kielégül — produkálni is kell valamit. Ehhez pedig a jó rendezésen kívül igen szükséges a szerepek pontos betanulása, az ezekbe való közvetlen beilleszkedés, rutin, izlés és sok más, amit röviden „léleknek” nevezünk és amit három nap alatt nem lehet úgy idomítani, hogy az másoknak is tessenek. Igenis: örömmel látunk minden dilettánst és szívesen veszünk minden mókát, drámát, kuplét és chansont, de ez legyen a javából és — mindenekelett — „diszkrét”.

A madarak és fák napja. A közoktatási népbiztos új rendet teremtett a madarak és fák napjának megtartásában is. Elrendelte, hogy az egy községbeli iskolák utcákon, tereken, utak mellett közösen nagyobb mennyiségű fát ültessenek s a madarak és fák napját együtt ünnepeljék meg. Községünk iskolái április havában végezték a fák ültetését, június 6-án pedig közös ünnepet tartottak az elemi iskola udvarán. Az ünnepet az elemiek nyitották meg a *Munkás-Marseillaise*-vel. A madarak és fák védelméről és ápolásáról Kellemen Károly dr. realiskolai vezető tartott a gyermekek eszéhez és szívéhez mért bensőséges szép beszédet, ezután pedig a játékkiskola (kisdudóvó), az elemi, a polgári és a realiskola tanulói szavaltak alkalmi verseket. Az ünnep megkapó számai voltak a polgári leányiskola kettős énekei, amiket Új Jolán p. tanító vezetett. Kár, hogy a kedves ünnepen csak kis számú közönség vett részt.

A helyi intézetek Ady-ünnepélye ma, vasárnap délután 5 órakor lesz a Polgári Önképzőkör termében. Műsora a következő: 1) Internacionale. Éneklő a polgári leányiskola énekkara. 2) Ady-versek. Szavalja Rosenthal Jenő realiskolai tanuló. 3) Ady élete s költészete. Felolvassa Haid Ferenc. 4) Ady-versek. Szavalja Radó Mariska polgári leányiskolai tanuló. 5) Reinitz-Ady dalok. Éneklő Fischer Ferenc, zongorán kíséri Csernits Elemér. 6) Ady-versek. Felolvassa Kecskés Kálmán. 7) Adyról felolvass Pfeiffer Izsák dr. 8) Marseillaise. Éneklő a polgári leányiskola énekkara, Új Jolán vezetése mellett. — A tartalmas előadásra belépődíj nincs. A közönséget ezúton hívja meg az intézetek vezetősége.

Hirdetéseket

jutányos áron elfogad
a kiadóhivatal.